

ZAKŁAD
UBEZPIECZEŃ
SPOŁECZNYCH

Oddział w Gdańsku

10 0000/054/19 2019-ORG

Gdańsk, 06.09.2019 r.

Pan Marek Woch
Radca Rzecznika
Małych i Średnich Przedsiębiorców
Wydział Prawno – Legislacyjny

ul. Gomółki 24
80-279 GDAŃSK

Szanowny Panie,

Dotyczy: pisma z 5 sierpnia 2019 r. nr: RMSP-311/2019/WPL

W odpowiedzi na pismo z dnia 5 sierpnia 2019 r. uprzejmie informuję;

W zakresie pytań od. 1-19

W punktach od 1-19 wniosku prosi Pan o udzielenie informacji statystycznych, tj. ilości prowadzonych kontroli i postępowań administracyjnych dotyczących jednoosobowych podmiotów gospodarczych, w tym w zależności od płci, osoby prowadzącej jednoosobową działalność gospodarczą, momentu wszczęcia kontroli, postępowania administracyjnego a także liczby kontroli dotyczących tej samej osoby.

Biorąc pod uwagę tematykę oraz zakres pytań zawartych w piśmie, ZUS Oddział w Gdańsku informuje, że nie posiada żądanych informacji. Zakłada Ubezpieczeń Społecznych nie prowadzi bowiem szczegółowych rejestrów i zestawień statystycznych, jak również nie dysponuje narzędziami pozwalającymi na ustalenie wnioskowanych danych.

Postępowanie wyjaśniające prowadzone jest w Oddziale przez wiele wewnętrznych komórek. Na podstawie prowadzonych rejestrów i zestawień ustalono, że w okresie od 1 stycznia 2014 r. do 31 sierpnia 2019 r. przeprowadził, w roku:

- 2014 – 3511 kontroli,
- 2015 – 3968 kontroli,
- 2016 – 3289 kontroli,
- 2017 – 1892 kontroli,
- 2018 – 1683 kontroli,
- 2019 – I kwartał 387 kontroli, II kwartał 415 kontroli, lipiec 125 kontroli, sierpień 82 kontrole.

W sumie w w/w okresie przeprowadzono 15 352 kontroli płatników składek. Na podstawie rejestru nie jest możliwym ustalenie ile kontroli przeprowadzono w jednoosobowych podmiotach gospodarczych i skonkretyzowanie, jaki był w nich szczegółowy przedmiot kontroli.

Oddział prowadzi postępowania administracyjne m.in. dotyczące ustalania prawa do świadczeń z tytułu choroby i macierzyństwa. Na podstawie złożonego przez ubezpieczonego wniosku o dany rodzaj zasiłku lub z urzędu wszczynane są postępowania administracyjne, które kończą się podjęciem wypłaty świadczenia bądź decyzją o odmowie prawa do tego świadczenia. Nie

dysponujemy narzędziami oraz nie prowadzimy statystyk, co do ilości wniosków o wypłaty zasiłków dla osób prowadzących jednoosobowe działalności gospodarcze lub też w rozbiściu na płeć świadczeniobiorcy.

Oddział prowadzi również postępowania administracyjne w zakresie:

1. stwierdzania i ustalania obowiązku ubezpieczeń społecznych,
2. ustalania uprawnień do świadczeń z ubezpieczeń społecznych oraz wypłacania tych świadczeń, chyba że na mocy odrębnych przepisów obowiązki te wykonują płatnicy składek,
3. wymierzania i pobierania składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy, Solidarnościowy Fundusz Wsparcia Osób Niepełnosprawnych, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych.

W powyższym zakresie prowadzone są postępowania w stosunku do wszystkich ubezpieczonych/ płatników składek, niezależnie od tego czy starają się o wypłatę jakiegokolwiek świadczenia.

W latach 2014-2018 liczba takich spraw prowadzonych w Oddziale przedstawiała się następująco:

- 2014 – 2254 postępowań,
- 2015 – 3248 postępowań,
- 2016 – 2951 postępowań,
- 2017 – 1783 postępowań,
- 2018 – 1529 postępowań,
- 2019 – I kwartał 510 postępowań, 413 II kwartał postępowań. Razem 12688 postępowań.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych nie prowadzi natomiast szczegółowych rejestrów pozwalających określić ile z powyższych postępowań dotyczyło jednoosobowych działalności gospodarczych prowadzonych przez kobiety/mężczyzn, jak również ile z nich dotyczyło osób ubiegających się o wypłatę świadczeń.

Ad. 20

Do zakresu działania Zakładu należy m.in. realizacja przepisów o ubezpieczeniach społecznych¹ a w szczególności:

- a) stwierdzanie i ustalanie obowiązku ubezpieczeń społecznych,
- b) ustalanie uprawnień do świadczeń z ubezpieczeń społecznych oraz wypłacanie tych świadczeń, chyba że na mocy odrębnych przepisów obowiązki te wykonują płatnicy składek,
- c) wymierzanie i pobieranie składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz pracy, Solidarnościowy Fundusz Wsparcia Osób Niepełnosprawnych, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych,
- d) prowadzenie rozliczeń z płatnikami składek z tytułu należnych składek i wypłacanych przez nich świadczeń podlegających finansowaniu z funduszy ubezpieczeń społecznych lub innych źródeł.

Na podstawie powołanych przepisów, jesteśmy uprawnieni do sprawdzania prawidłowości zgłoszenia do ubezpieczeń społecznych, wysokości podstawy wymiaru składek, od której płatnik składek oblicza składki na ubezpieczenia.

¹ art.68 ust.1 pkt 1 ustawy z 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (tj. Dz. U. z 2019, poz. 300 ze zm.)

Postępowania administracyjne w powyższym zakresie prowadzimy w każdej sprawie, w której w naszej ocenie mogło dojść do bezzasadnego zgłoszenia do ubezpieczeń społecznych, czy też ustalenia nieprawidłowej podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne. Kontrole płatników składek zobowiązanych do opłacania składek wyłącznie na własne ubezpieczenie przeprowadza się w uzasadnionych przypadkach².

Po uprzednim dokonaniu analizy prawdopodobieństwa naruszenia prawa w ramach wykonywania działalności gospodarczej, planuje się i przeprowadza kontrole płatników składek będących przedsiębiorcami³. Analiza obejmuje identyfikację obszarów podmiotowych i przedmiotowych, w których ryzyko naruszenia przepisów jest największe.

Nie zostały wypracowane i nie obowiązują w programach ZUS algorytmy służące do typowania jednoosobowych działalności gospodarczych do kontroli i postępowań administracyjnych.

Ad. 21

Nie przeprowadzamy kontroli płatników składek – kobiet prowadzących jednoosobową działalność gospodarczą wg listy osobowej przekazanej przez Centralę ZUS.

Ad. 22

Postępowania administracyjne prowadzimy w każdej sprawie, w której w naszej ocenie mogło dojść do bezzasadnego zgłoszenia do ubezpieczeń społecznych, czy też nieprawidłowego ustalenia podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne. Są one prowadzone m.in. w oparciu o wygenerowaną przez Centralę ZUS listę osób, w stosunku do których zachodzi podejrzenie zaistnienia powyższych okoliczności.

Ad. 23

Nadzór nad przeprowadzaniem kontroli płatników składek sprawuje Główny Inspektor Kontroli Zakładu w imieniu Prezesa Zakładu⁴.

Nadzór nad postępowaniami administracyjnymi prowadzonymi w zakresie sprawdzenia prawidłowości zgłoszenia do ubezpieczeń społecznych sprawuje Dyrektor Oddziału oraz bezpośredni przełożony pracownika opracowującego sprawę, zgodnie z zakresem obowiązków.

Ad. 24

Zasady prowadzenia kontroli przez inspektorów kontroli Zakładu określono w przepisach⁵. Regulują one prawa i obowiązki płatników składek oraz prawa i obowiązki inspektorów kontroli Zakładu.

² §2 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 grudnia 1998 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu przeprowadzania kontroli płatników składek (Dz.U. Nr 164, poz. 1165).

³ Art. 47 ust.1 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. Prawo Przedsiębiorców (Dz. U. z 2019 r. poz. 1292).

⁴ Art. 94 ust.2 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (tj. Dz. U. z 2019 r. poz. 300 z późn. zm.).

⁵ Rozdział 5 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. Prawo Przedsiębiorców (Dz. U. z 2019 r. poz. 1292) oraz rozdział 10 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (tj. Dz. U. z 2019 r. poz. 300 z późn. zm.).

Standardy w zakresie prowadzonych postępowań administracyjnych oraz prawa stron wynikają wprost z przepisów⁶. Ponadto pracowników Zakładu obowiązuje Kodeks Etyki pracowników ZUS, który jest stosowany we wszystkich sprawach prowadzonych przez Zakład.

Ad. 25

Żadne przepisy nie zakazują przesłuchiwania kobiet w ciąży, kobiet w połogu czy też kobiet karmiących piersią.

Stosujemy zasadę nie wzywania w toku kontroli kobiet w ciąży i kobiet będących w połogu do składania zeznań.

Natomiast prowadząc postępowanie administracyjne, ze względu na szczególną sytuację kobiet w okresie poporodowym, staramy się nie wzywać na przesłuchania w okresie około 56 dnia po urodzeniu dziecka.

W przypadku wystąpienia takiej konieczności i wezwania na przesłuchanie, staramy się stworzyć takie warunki, aby były one jak najmniej uciążliwe dla osoby przesłuchiwanej, m.in. dogodny czas przesłuchania, przerwy na wniosek przesłuchiwanej osoby, udostępnienie ustronnego miejsca na karmienie, przewinięcie dziecka.

Ponadto, każdorazowo przed rozpoczęciem przesłuchania, osobo wezwana podpisuje oświadczenie, czy wnosi/nie wnosi zastrzeżeń co do miejsca i czasu przesłuchania.

W przypadku wniesienia takich zastrzeżeń, uzgadniamy inny, dogodny dla przesłuchiwanej termin.

2. Myrosława Górska
DYREKTOR ODDZIAŁU
Joanna Pawłowska
Joanna Pawłowska

⁶ Ustawa z dnia 14.06.1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (tj. Dz. U. z 2018 r., poz. 2096).